

Riktlinjer för bidrag och ersättning från viltskademedlen

Dessa riktlinjer gäller bidrag till förebyggande åtgärder och ersättning för rovdjursangripna tamdjur ur viltskademedlen. Riktlinjerna är ett komplement till Viltskadeförordningen (2001:724) och Viltskadecenters rekommendationer. För Jordbruksverkets bidrag kan andra riktlinjer gälla.

Bidrag till förebyggande åtgärder

Hos Länsstyrelsen kan du söka bidrag till åtgärder för att förebygga rovdjursskador. Bidrag kan sökas från två olika finansierare, beroende på om marken uppfyller definitionen på jordbruksmark eller inte.

- *Ansökan från Jordbruksverkets Landsbygdsprogram.* För att ansöka om stängselbidrag från Landsbygdsprogrammet krävs det att marken som ska stängslas uppfyller definitionen på godkänd jordbruksmark, det vill säga är berättigad till gårdsstöd eller har miljöersättning. För mer information kontakta Länsstyrelsen, Landsbygdsavdelningen, tel. 010-224 0000. Observera att nedanstående riktlinjer inte gäller Landsbygdsprogrammet.
- *Ansökan om bidrag för att förebygga viltskada från Naturvårdsverkets viltskademedel.* Från dessa kan du få bidrag för rovdjursavvisande stängsel på mark som inte är blocklagd, exempelvis små betesmarker samt skogsbete. För mer information kontakta Länsstyrelsen, Naturavdelningen, tel. 010-224 5462.

Rovdjursavvisande stängsel

Ett sätt att skydda sina tamdjur är att sätta upp ett rovdjursavvisande stängsel. För att stängslet ska godkännas som rovdjursavvisande ska det vara uppsatt enligt Viltskadecenters riktlinjer (*"Stängsel för att förebygga skador från rovdjur"* faktablad från Viltskadecenter 2013), och besiktigt av Länsstyrelsens besiktningsman.

- Bidrag om 50 kr per meter stängsel lämnas för att göra dem rovdjursavvisande.
- Bidraget är inte beroende av om djurhållaren utfört arbetet själv eller låtit någon annan göra det.

Ansökningar om medel till förebyggande åtgärder hanteras under hela året. Utbetalning sker efter att stängslet besiktigats och godkänts.

Får och get

Bidrag till förebyggande åtgärder lämnas då besättningen består av minst 10 tackor/getter, som skydd för mindre besättningar av utrotningshotade lantraser, samt på platser som är särskilt angelägna ur ett naturvårdsperspektiv att de blir betade.

Normalt lämnas bidrag enligt följande prioriteringsordning:

1. Besättningar i område med stationär varg där angrepp av rovdjur skett vid minst ett tillfälle under det senaste året.
2. Övriga besättningar belägna i områden med stationär varg
3. Besättningar utanför område med stationär varg.

Nöt och häst

Skador på nöt är sällsynt och skador på häst extremt sällsynt. Bidrag till förebyggande åtgärder lämnas därför endast i särskilda fall, eftersom kostnaden vanligen inte kan anses stå i rimlig proportion till risken för skada. Bidrag ges då endast för att täcka stängsling av en mindre betesmark. Särskilda fall kan vara då besiktning visat att ett angrepp på nöt eller häst redan skett, eller då besättningar av utrotningshotade lantraser av nöt och häst behöver skydd. Andra fall kan vara nöt- eller hästuppfödare som har dräktiga eller nyss födda djur ute på bete. Då kan bidrag lämnas till elstängsel kring en liten fälla för kalvning och fölning.

Akutåtgärder

I akuta situationer lämnas bidrag för merkostnaden när besättningen tillfälligt behöver tas in. Länsstyrelsen kan också sätta upp ett "akutstängsel", ett elnät som går snabbt att sätta upp, eller ett "lapptyg", en lina med tygremsor. Detta är kortsiktiga åtgärder i avvaktan på att permanent skydd ordnas. Det finns nackdelar med elnät, djur kan exempelvis fastna i dem. Elnäten ska återlämnas till Länsstyrelsen inom fastställd tid. Länsstyrelsen lämnar även råd och information om exempelvis ljud- och ljusskrämmor.

Hundar som vaktar tamdjur

Länsstyrelsen kan bevilja bidrag till hundar som vaktar tamdjur, om du väljer rätt typ av hund och följer riktlinjerna från Viltskadecenter. Bidrag lämnas med högst 10 000 kr.

Åtgärder mot rovdjursskador på hund

På Viltskadecenters hemsida finns en lista över åtgärder mot viltskador på hundar. Länsstyrelsen kan i mån av medel ge bidrag med 2000 kr till skyddsvästar med piggår och med 3000 kr till elvästar för hundar som arbetar lösa på eftersök eller jakt inom område med stationär varg. Detta för att gynna användningen av skyddsväst till hund, så att en utvärdering snabbare kan göras om vilken effekt västarna har för att skydda hundarna vid vargangrepp.

Villkor och förutsättningar för bidrag

- Det rovdjursavvisande stängslet ska sättas upp på mark som utnyttjas under minst fem betessåsonger framöver. Om djurhållaren inte själv äger marken ska en kopia av arrendekontrakt eller jämförbart avtal som visar att djurhållaren har rätt att låta sina djur beta marken under minst fem betessåsonger, bifogas ansökningen.
- Stängslet ska sättas upp enligt Viltskadecenters rekommendationer. Det innebär bland annat att det inte har partier nertill, där varg kan ta sig in. Det är även viktigt att stängslet mot vatten för att förhindra att rovdjuren tar sig in i hägnet den vägen. I övrigt bör Viltskadecenters och tillverkarens/säljarens rekommendationer vara vägledande. Råd inför stängslingen kan inhämtas från Länsstyrelsens besiktningsmän, samt från Viltskadecenter.
- Normalt ska stängsling hinnas med under en betessåsong. Endast i undantagsfall ges bidrag till omfattande stängslingarbeten som sträcker sig över mer än ett år. Roddjursavvisande stängsel sätts runt om hela betet. Mindre fållor innanför detta får inga bidrag.
- Tillsyn och skötsel av bidragsstängsel ansvarar sökanden för. Brister i stängslets funktion kan innebära att ersättning inte beviljas för eventuella framtida skador på tamdjur orsakade av rovdjur.
- Om sökande inte följer villkoren för bidraget, förfaller rätten till det. Återbetalning av hela eller del av bidraget kan då bli aktuellt.
- Länsstyrelsens besiktningsmän kan ge råd inför stängslingen. De besiktigar och godkänner uppsatta rovdjursavvisande stängsel innan bidrag betalas ut, samt kan under åren kontrollera att stängslen uppfyller kraven.
- I beslut om utbetalning av bidrag framgår vad följderna blir om man inte fullföljer åtagandet, t.ex. om brukaren avslutar djurskötseln innan åtagandetiden om fem år går ut.

Ersättning för skador orsakade av rovdjur

Hos Länsstyrelsen kan du söka ersättning för skador på tamdjur orsakade av rovdjur. Länsstyrelsen följer normalt Viltskadecenters generella rekommendationer när det gäller ersättningarnas storlek (*"Rekommenderade priser på får och nötkreatur som angripits av stora rovdjur"* samt *"Ersättning för hund som angripits av stora rovdjur"*, Viltskadecenter 2014 och 2013).

I ersättningen för får och nötkreatur inkluderas livdjursvärdet och avelsvärdet hos angripna djur, samt kostnad för merarbete och indirekta kostnader till följd av angreppet. Det kan handla om veterinär- och medicinkostnader, klippningskostnader, kostnader för borttransport och destruktionskostnader av de döda djuren samt uteblivna EU-stöd för bete under den aktuella betessåsongen.

Den som drabbats av skada orsakad av ett rovdjur ska utan dröjsmål anmäla detta till Länsstyrelsen. Viltskador ska alltid besiktigas av Länsstyrelsens besiktningsman, det är en förutsättning för att kunna få ersättning. Ansökan om ersättning ska vara inkommen inom tre månader efter det att skadan inträffat.

Övriga skador

Stora rovdjur kan ibland skrämja nötboskap och hästar så att de skadas och/eller har sönder stängsel och flyr från betesmarken. De kostnader i form av merarbete m.m. som en sådan händelse orsakar, betraktas som en form av viltskada och kan ersättas under förutsättning att händelsen omgående anmäls till Länsstyrelsen och besiktningen styrker att skadan orsakats av rovdjur.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län: Drottningg. 2, 462 82 Vänersborg. Telefon: 010-224 4000, E-post natur.vastragotland@lansstyrelsen.se

Kontaktperson: David Bruun, Naturavdelningen. Telefon: 010-224 5462, E-post: david.bruun@lansstyrelsen.se

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN